

[Aanmelden](#) | [Afmelden](#) | [Bekijk deze nieuwsbrief in uw browser](#) | MEI 2017 nr 4

Maandag 15 mei: Zuid-Limburgse hellingmoerassen en kalktufbronnen. Nog enkele plaatsen beschikbaar!

Locatie: Valkenburg aan de Geul

Sprekers: Hans de Mars (Royal HaskoningDHV), Bas van Delft (WageningenUR), Eddy Weeda (vegetatiedeskundige), Patrick Kloet (Staatsbosbeheer).

Er is veel meer potentie dan gedacht voor het herstel van Zuid-Limburgse kalktufbronnen en hellingmoerassen met kenmerkende slaapmossen, orchideeën en kruiden. Dat blijkt uit recent OBN-onderzoek. In deze Veldwerkplaats gaan we in op de meest recente inzichten in de werking van het systeem. Kalktufbronnen en hellingmoerassen blijken veel meer met elkaar te maken te hebben dan gedacht. Dat biedt mogelijkheden voor herstel. Maar hoe werkt dat systeem dan? Waar liggen de kansen voor uitbreiding? Welke indicatorsoorten wijzen op geschikte locaties? Welke hydrologische omstandigheden zijn geschikt? Welk beheer zouden we moeten toepassen?

[Het programma](#)

[Meer info en aanmelden voor deze veldwerkplaats](#)

Maandag 22 mei: Omgang effecten stikstof in overgangs- en trilvenen

Locatie: De Mieden

Sprekers: Casper Cusell (Witteveen+Bos), José van Diggelen (B-Ware), Jakob Hanenburg (Staatsbosbeheer)

Veel overgangs- en trilvenen (H7140) in Nederland verkeren op dit moment in een matige staat. Verjonging van dit type laagvenen treedt niet gemakkelijk op. Stikstofdepositie lijkt een belangrijke rol te spelen. Maar hoe werkt dat precies? Welke abiotische factoren spelen een rol bij de aanvoer van essentieel baserijk water? Heeft stikstofdepositie echt effect op trilvenen en veenmosrietland? En wat is het effect van beheermaatregelen zoals maaien, plaggen en begreppelen? Hier is de afgelopen jaren onderzoek naar gedaan en de resultaten willen de onderzoekers graag met u delen.

[Het programma](#)

[Meer info en aanmelden voor deze veldwerkplaats](#)

Donderdag 15 juni: Maatregelen voor behoud Grote modderkruiper

Locatie: Kornse Boezem (Dussen)

Sprekers: Han Sluiter (Staatsbosbeheer), Arthur de Bruin (RAVON), Fabrice Ottburg (WageningenUR), Jeroen van Zuidam (Floron)

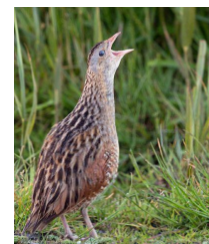
Binnen N2000-gebieden is de grote modderkruiper een belangrijke instandhoudingsdoelsoort. Daarom nemen natuurorganisaties verschillende maatregelen, zoals het herstel van ondiepe sloten, graven van poelen en het verbinden van sloten, met behoud van een zekere isolatie. Maar hoe effectief zijn die maatregelen? Wat is de functie van de verschillende habitats voor deze bijzondere vissoort? Hoe kunnen we het beheer hierop afstemmen? In deze veldwerkplaats gaan we in op de resultaten van recent onderzoek van onder andere RAVON. Ook kijken we naar het 'meelifteffect' voor andere soorten in hetzelfde leefgebied van de grote modderkruiper. Profiteren zij ook?

[Meer info en aanmelden voor deze veldwerkplaats](#)

Nieuw! Dinsdag 20 juni: Beheermaatregelen voor de Kwartelkoning

Locatie: Zwolle (Hooilanden Overijsselse Vecht)

Sprekers: Cees Witkamp (Vogelbescherming), Jan Schoppers (Sovon), Kees Koffijberg (Sovon), Trudy van Wijk (ANV Wierde & Dijk)

De geheimzinnige kwartelkoning komt zowel voor in hooilanden (vaak beheerd door pachters) langs rivieren en beekdalen als in grootschalige akkerbouwgebieden van Oost-Groningen. Daarom kan de kwartelkoning niet zonder de hulp van terreinbeheerders én boeren. Welke beheermaatregelen kunnen zij nemen? En wat is de ecologie van deze soort? Welke afspraken zouden terreinbeheerders met pachters moeten maken? En hoe kunnen akkerbouwers, eventueel in ANV-verband, inspelen op de behoefte van de kwartelkoning?

De meest actuele kennis over (het beheer van) de kwartelkoning is samengevat in een gloednieuwe brochure die op deze Veldwerkplaats gepresenteerd wordt. Deskundige sprekers zullen de inhoud toelichten en we gaan ook op excursie.

Medewerkers van Agrarische natuurverenigingen en collectieven kunnen voor voordeeltarief participeren.

[Meer info en aanmelden voor deze veldwerkplaats](#)

Foto: Jankees Schwiebbe (Birdphoto)

Woensdag 13 september: Organische veenbasis

Locatie: Wierdense Veld

Sprekers: Jan van den Akker (Wageningen UR), Rob Hendriks (Wageningen UR), Bas van Delft (Wageningen UR), André de Bonte (Landschap Overijssel), Evert Dijk (Landschap Overijssel)

De veenbasis is een belangrijk onderdeel van hoogvenen omdat zij voorkomt dat veenwater in de (zand) bodem wegzakt. Deze ondoorlaatbare laag bestaat bijvoorbeeld uit keileem. Maar de veenbasis kan ook organisch zijn. Deze Veldwerkplaats gaat over de organische variant van de veenbasis naar aanleiding van OBN-onderzoek in het Wierdense Veld. Het onderzoek biedt nieuwe inzichten in de werking van deze kwetsbare laag. Hoe reageert met name de onderkant van de veenbasis op lage grondwaterstanden? Gaat de laag dan scheuren met lekkage tot gevolg? Of treedt er afbraak op waardoor de weerstand tegen lekkage kleiner wordt? Kan afbraak ook optreden onder invloed van sulfaat en nitraat? Wat kunnen natuurbeheerders en beleidsmakers met de nieuwe inzichten?

[Meer info en aanmelden voor deze veldwerkplaats](#)

Foto: Ruud Ploeg Fotografie

Nieuw! Donderdag 21 september: Overmatige voedingsstoffen

Locatie: Banisveld (N-Brabant)

Sprekers: Camiel Aggenbach (KWR), Rudy van Diggelen (Universiteit Antwerpen), Robert Ketelaar en Gijs Clements (Natuurmonumenten)

Op veel hogere zandgronden streven natuurorganisaties naar voedselarme natuur op voormalig bemeste landbouwgronden. Er zijn in het verleden veel strategieën toegepast zoals afgraven, plaggen en recent wordt ook uitmijnen toegepast. Maar hoe werken die strategieën uit op de langere termijn? Wat is het effect op het bodemleven? Welke maatregel kun je nu het beste toepassen en hoe daarbij rekening te houden met inpassing in het landschap? Op deze veldwerkplaats gaan we in op deze vragen naar aanleiding van de uitgebreide literatuur- en veldstudie. Deze studie heeft geleid tot een handleiding die op deze Veldwerkplaats gepresenteerd zal worden.

[Meer info en aanmelden voor deze veldwerkplaats](#)

Vereniging van Bos- en Natuurterreineigenaren (VBNE)

Princenhof Park 9
3972 NG Driebergen-
Rijsenburg
Telefoon: 0343-745250
E-mail: info@vbne.nl
Twitter: [@vbne_](https://twitter.com/vbne_)
www.vbne.nl

De veldwerkplaatsen worden in opdracht van de VBNE georganiseerd door Bureau Roetemeijer.

Veldwerkplaatsen

www.veldwerkplaatsen.nl
info@veldwerkplaatsen.nl